

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยผู้วิจัย นำหลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็คแท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart, 1988, p. 11 อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301-303) โดยดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ความมุ่งหมายของการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีหน้าที่ร่วมกันพัฒนาครูปฐมวัยให้มีความเข้าใจเรื่องความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้มี จำนวน 13 คน

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ ครูปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 13 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นรองผู้อำนวยการ รับผิดชอบแผนกอนุบาล โรงเรียนมารีย์พิทักษ์สว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ครูปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์สว่างแดนดิน จำนวน 6 คน และครูปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน 6 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์พิทักษ์สว่างแดนดิน จำนวน 1 คน นางสาวนวลจันทร์ ชมภูจันทร์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน จำนวน 1 คน คือ นางสาวมิ่งขวัญ ทาสีภู

2.2 ครูหัวหน้าวิชาการ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย นางละเอียด ไชยรบ ครูหัวหน้าวิชาการปฐมวัย โรงเรียนมารีย์พิทักษ์สว่างแดนดิน จำนวน 1 คน นางกาญจนา อุดมเดช ครูหัวหน้าวิชาการปฐมวัย โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน จำนวน 1 คน

2.3 ผู้ปกครองนักเรียนในเครือข่ายโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ ประกอบด้วย ผู้ปกครองชั้นปฐมวัย โรงเรียนมารีย์พิทักษ์สว่างแดนดิน ห้อง 1/1, 1/2, 2/1, 2/2, 3/1, 3/2 จำนวนห้องละ 2 คน รวม 12 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นปฐมวัย โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน ห้อง 1/1, 1/2, 2/1, 2/2, 3/1, 3/2 ทั้งหมด จำนวน 12 คน รวม 24 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2.4 วิทยากร จำนวน 2 คน ประกอบด้วย นายบุญไทย แสนอุบล ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และนางยุวดี ชุมปัญญา ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็คแท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart, 1988, p. 11 อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301-303) โดยดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)

การวางแผนการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้ปรึกษาหารือกับผู้ร่วมวิจัย เพื่อวิเคราะห์สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความรู้ เรื่องความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ร่วมกันทำให้ได้มาซึ่งแนวทางในการพัฒนาครูปฐมวัยด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปเป็นแผนปฏิบัติพัฒนา โดยได้วางแผนการ ลำดับการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัญหา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์บริบทของในเครือโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 การศึกษาเอกสารปฏิบัติงาน การประชุม การศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 6 ด้าน

- 1.1 การกำหนดเรื่องที่จะสอน ครูปฐมวัยจัดประสบการณ์เนื้อหาไม่สอดคล้องกับหลักสูตรและวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาไม่เกี่ยวข้องกัน

- 1.2 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ชัดเจน

- 1.3 การกำหนดเนื้อหาย่อยที่ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

การเรียนรู้

- 1.4 การปฏิบัติการสอน จัดกิจกรรมยังไม่มีผลสอดคล้อง ผลสำเร็จของการสอนตามจุดประสงค์ยังต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาให้ดีขึ้น

1.5 การปรับปรุงและการพัฒนาการสอน ครูปฐมวัยยังขาดการจัดประสบการณ์ขาดการจดบันทึกรวบรวมไว้ในขณะที่จัดประสบการณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้มีความสมบูรณ์

2. แนวทางการพัฒนา

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมร่วมกัน เพื่อวางแผนกำหนดในการพัฒนาครูปฐมวัยให้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อที่จะนำไปจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ที่พัฒนา โดยใช้แนวทางในการพัฒนา 4 แนวทาง คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรมการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และการนิเทศภายใน

3. แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของกิจกรรมการปฏิบัติงาน เป็นเป้าหมายระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม ผู้เกี่ยวข้องการดำเนินกิจกรรม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ชั้นการปฏิบัติการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้ร่วมวิจัยพัฒนา ความรู้เรื่องความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อที่จะนำมาจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และบริบทของโรงเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถประเมินผลหลังการจัดประสบการณ์ โดยดำเนินการทำกิจกรรม ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ ตามกำหนดการที่วางไว้ จำนวน 2 วัน คือ วันที่ 20-21 พฤษภาคม 2560 โดยประสานงานกับวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญ เรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และได้มีความรู้เรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ได้มาให้ความรู้แก่ผู้ร่วมวิจัยในครั้งนี้

2. การดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
ตามการจัดรูปแบบกิจกรรม ได้แก่

2.1 มีการประชุมชี้แจงเพื่อการจัดระบบการเสริมสร้างความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

2.2 การจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์
ของเด็กปฐมวัย

3. การนิเทศภายใน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยช่วยกันติดตามผล
การจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ดำเนินการหลังจากมีการประชุม
เชิงปฏิบัติการแล้วเสร็จ โดยกำหนดระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนกันยายน 2560
โดยมีการเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
มาให้คำแนะนำ ชี้แนะ และช่วยเหลือในการปรับปรุงการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้
ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่อไป

ขั้นการสังเกตการณ์

ผู้วิจัยสังเกตและมีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการดำเนินการ ดังนี้

1. กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการเก็บข้อมูลโดยการทดสอบ
ก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการสังเกต การสัมภาษณ์ และการประเมินผล
การจัดประสบการณ์ เพื่อการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในขณะที่ประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. กิจกรรมการนิเทศภายใน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต
พฤติกรรมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย จากการสัมภาษณ์ครูปฐมวัย และการประเมินความพร้อม
ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย

ขั้นการสะท้อนกลับ

หลังจากการปฏิบัติการพัฒนาครูปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจ
ในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช
2546 และมีความรู้เพิ่มขึ้นในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และมีการประเมินหลังผลหลังการปฏิบัติงานว่ามีการเปลี่ยนแปลง
หรือการพัฒนาขึ้นในด้านใดบ้าง จากการดำเนินการ ดังนี้

1. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ในการหาข้อสรุปรวมเกี่ยวกับการ
พัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์
ของเด็กปฐมวัย

2. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน ในการทำวิจัยครั้งนี้หากว่าพบ ส่วนดีทางผู้วิจัยก็จะดำเนินการต่อไปเพื่อพัฒนา แต่ถ้ายังไม่เกิดการพัฒนาผลยังไม่เป็นที่ น่าพอใจก็จะนำข้อมูลหรือปัญหาที่พบไปใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาตามขั้นตอนการวิจัย ปฏิบัติการ ใน 4 ขั้นตอนอีกในวงรอบต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพเกี่ยวกับครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดความเข้าใจ ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย วิธีการประเมินผลเด็กในแต่ละกิจกรรมและบางครั้งครูปฐมวัยไม่ให้ความสำคัญ ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก

2. จากการวิเคราะห์ถึงปัญหาเกี่ยวกับครูปฐมวัย ในการเสริมสร้างความคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ พบว่า ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัยนั้นครูปฐมวัยได้รับการประชุมแบบเชิงปฏิบัติการนั้น ไม่เพียงพอเนื่องจาก การอบรมส่วนมากจะเป็นการอบรมแบบบรรยายจึงขาดทักษะในการจัดประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์

3. แนวทางในการพัฒนาครูปฐมวัย เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

3.1 การอบรมปฏิบัติการ

3.2 การศึกษาดูงาน

3.3 การนิเทศภายใน

1) การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ

2) แบบประชุมนิเทศ

โดยวงรอบที่ 1 ผู้วิจัยได้ประชุมชี้แจงให้ครูปฐมวัย ได้ทราบเกี่ยวกับ แนวทางในการพัฒนาในครั้งนี้ ครูปฐมวัยมีความยินดีและสนใจที่จะเข้าร่วมรับการอบรม เชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และการนิเทศภายใน เพื่อร่วมรับข้อควรปรับปรุงแก้ไข

และเพื่อการพัฒนาในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนมารีย์พิทักษ์ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในวงรอบที่ 2 ผู้วิจัยและครูปฐมวัยทุกคนได้ ประชุมกัน และได้ข้อตกลงว่าในวงรอบที่ 1 ผลยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร จึงควรทำ การนิเทศภายในอีกครั้ง เพื่อให้มีการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ผลการติดตามการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้าง ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองจาก พฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกในการมีความคิดสร้างสรรค์ของบุตรหลังจากที่ครูปฐมวัย ได้มีการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครอง บิดา มารดา ของเด็ก มีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมของบุตรหลานเป็นอย่างมาก สามารถสรุปได้ว่าจากการดำเนินการพัฒนาครูปฐมวัยเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ประสบความสำเร็จตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์ไว้โดยครูปฐมวัยได้รับความรู้ และมีความเข้าใจมากขึ้นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้รับไปพัฒนา และปรับปรุง แนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ตามกิจกรรมประจำวัน ทั้ง 6 กิจกรรม อย่างเป็นที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพ ผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย โดยการใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัยได้เกิดความคิด สร้างสรรค์ในแต่ละด้านเพิ่มมากขึ้น และพบว่าคะแนนด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ หลังจากการได้รับการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัยมีค่าสูงขึ้น โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 75.11 และมีค่าร้อยละ ความก้าวหน้า 23.83

อภิปรายผล

จากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัด ประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้รับการอนุเคราะห์ จากหลายฝ่าย ทำให้การดำเนินการไปได้อย่างเป็นระบบ ได้มีการพัฒนาครู ซึ่งเป็น ผู้ร่วมวิจัย เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ได้นำผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาของครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์
 ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

1.1 จากการวิเคราะห์สภาพของครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิด
 สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากการเก็บข้อมูลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง
 จากการสัมภาษณ์ การสังเกต จากการทดสอบความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัย
 เกี่ยวกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลักสูตรการศึกษา
 พุทธศักราช 2546 และหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า ในหลักการจัดการศึกษา
 ระดับปฐมวัยจิตวิทยาสำหรับเด็ก หลักในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สำหรับ
 เด็กปฐมวัย การเขียนแผนในการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์
 สำหรับเด็กปฐมวัย การบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ และแนวทางการประเมินผล
 เด็กในแต่ละกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา อินทรพานิชย์ (2557, บทคัดย่อ)
 ได้วิจัยเกี่ยวกับการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก
 ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์
 ในวัดบ้านกลาง สังกัดเทศบาลตำบลกุตไผ่ อำเภอกุตบาก จังหวัดสกลนคร สามารถพัฒนา
 ครูผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้าง
 ความคิดสร้างสรรค์เป็นที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเห็นได้จากค่าเฉลี่ย
 ที่สูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 75.11 และร้อยละความก้าวหน้า 23.83 สอดคล้องกับ
 งานวิจัยของ อชิณี วงศ์ศรีทา (2553, บทคัดย่อ) ได้จากการวิจัยการพัฒนาศักยภาพผู้ดูแล
 เด็กในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล
 ตำบลคำฮวน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า ต้องมีการพัฒนาศักยภาพ
 ผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้น
 การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการใช้การวิจัยปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน
 คือ การวางแผน ขั้นการปฏิบัติ ขั้นสังเกตและขั้นสะท้อนผล จากการวิจัยพบว่าผู้ดูแลเด็ก
 มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับต่ำ ผู้ดูแลเด็ก
 สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อันมุ่งเน้นการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์
 ของเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$)

1.2 จากการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของหฤทัย อนุสรราชกิจ (2556, บทคัดย่อ) ได้จากการวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองสำหรับการพัฒนาครูปฐมวัย จากโรงเรียนในเขตจังหวัดจันทบุรี ระยะยง และตราด จำนวน 20 คน การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ แบบมีการแทรกแซง ผลการวิจัย มีดังนี้ 1) กระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองสำหรับครูปฐมวัยที่พัฒนาขึ้น เป็นกระบวนการที่บูรณาการแนวคิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านองค์ความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ (1) การสำรวจตนเอง (2) การใคร่ครวญอย่างมีวิจารณญาณ (3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ (4) การสะท้อนการเรียนรู้ การวิพากษ์ประสบการณ์เดิมนำไปสู่การเกิดประสบการณ์ใหม่ 2) ผลการเรียนรู้ของครู สะท้อนใน 3 ด้าน คือ (1) ด้านองค์ความรู้ ครูได้เกิดการปรับกระบวนการของตนเองในความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และครูได้เกิดการทบทวน และสำรวจความรู้ในตนเอง (2) ด้านเจตคติ ครูพัฒนาการยอมรับและให้คุณค่ากับความเป็นเด็ก และพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของตนเอง และ (3) ด้านทักษะวิชาชีพ ครูพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้

2. แนวทางการพัฒนาครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การพัฒนาครูด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ชำนาญและเชี่ยวชาญมาให้ความรู้พร้อมกับการบรรยาย และปฏิบัติจริง ในการจัดประสบการณ์สำหรับกลุ่มเป้าหมายเป็นเวลา 2 วัน พบว่าสามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 12 คน สามารถเขียนแผนในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้ ครบทั้ง 4 ด้าน ในจำนวน 18 กิจกรรม ได้เพิ่มมากขึ้น สามารถยอมรับได้ว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการนั้น เป็นกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ มีความสามารถและทักษะความชำนาญในการปฏิบัติการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลให้องค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ จากการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย ทำให้มีผลเกิดขึ้น

กับครูปฐมวัยที่สามารถจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องตามก้งานวิจัยของ รัตนพล บุญคงที่ (2550, บทคัดย่อ) วิจัยค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านเขือง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้กิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 2 ด้าน สำหรับกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้ 1) มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยได้อย่างถูกต้องวิธี 2) มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยอย่างถูกต้องวิธี ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้เพิ่มขึ้น มีความมั่นใจ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลกับผู้เรียนอย่างเต็มที่และบรรลุตามจุดประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ บุณรดา ชัยบุญเรือง (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยจากการศึกษาค้นคว้าได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “โรงเรียนเชียงรายปัญญาอนุกุล ให้โอกาสทางการศึกษา พัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ตามแนวธรรมชาติ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามมาตรฐานสามารถช่วยเหลือตนเองได้และมีความพร้อมที่จะเรียนต่อไปในระดับสูงขึ้น” โดยกำหนดมุมมอง 4 มุมมอง คือ มุมมองด้านคุณภาพ ด้านความพึงพอใจ ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ได้ 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีคุณภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาครูผู้สอนให้มีคุณภาพและศักยภาพสูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาสื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง วอลดอร์ฟ ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นริสรา ปิตะระโค (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยค้นคว้าเรื่องการพัฒนาคุณภาพการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวิลเลียมส์ ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของดัชนีประสิทธิผล

3. การติดตามผลการพัฒนาครูปฐมวัย ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากการติดตามผลในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การพัฒนาครู โดยใช้แนวทางเพื่อการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ

การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน ในการดำเนินการเป็น 2 วงรอบในวงรอบที่ 1 นั้น สามารถพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัย ให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเขียนแผน การจัดประสบการณ์เพื่อการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ได้ แต่ยังพบว่าบางส่วนยังไม่ สามารถเป็นที่พอใจ ในการดำเนินกิจกรรมบางกิจกรรมเกินความสามารถของเด็ก ไม่เหมาะสม และเนื้อหาสาระไม่ต่อเนื่องกัน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการประชุมกัน อีกครั้ง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงจุดที่ยังบกพร่อง และเปิดโอกาสให้ทุกท่านเสนอแนะถึงข้อที่ ควรแก้ไข ที่จะนำไปใช้ในการนิเทศใหม่อีกครั้ง เพื่อการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้าง ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมใช้การนิเทศ ภายใน โดยการสังเกตและสอบถาม ผลปรากฏว่าครูปฐมวัย ทั้ง 12 คน สามารถเขียน แผนการจัดประสบการณ์ และนำแผนนั้นไปทำการจัดประสบการณ์การสอนได้อย่าง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการนิเทศของ นัยนา สีดี (2552, หน้า 82) กล่าวว่า การนิเทศที่จะเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น จะต้องประสานความร่วมมือ กันโดยผู้บริหาร ครูผู้สอน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา จันทะพันธ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการการนิเทศการสอน ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า การดำเนินการ ใดๆ ของโรงเรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียนและของบุคลากรให้สูงขึ้น และรักษา ไว้จนส่งผลให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของผู้รับผลประโยชน์จากโรงเรียนทุกฝ่าย อีกทั้งผ่าน การประเมินทั้งภายในและภายนอก

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อให้นำไปพัฒนา การนำไปใช้เพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 ในการพัฒนาครูปฐมวัยควรให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเพื่อสามารถ ปรับใช้ได้ สถานการณ์ปัจจุบันและตามนโยบายของสถานศึกษา
- 1.2 องค์กรควรให้ความสำคัญและสนับสนุนเพื่อการพัฒนาจะสามารถ ดำเนินได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 การกำกับติดตามผล นิเทศ ควรมีการดำเนินอย่างเป็นประจำ ในการช่วยเหลือครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้บริหารควรทำการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา

2.2 สถานศึกษาควรดำเนินงานพัฒนาครูปฐมวัยเฉพาะด้านเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและควรทำต่อเนื่อง

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์